

รายการอ้างอิง

- จุลทัศน์ พยายามนท์. "คติการปลูกเรือนเครื่องมุก" โครงการศึกษาไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การขั้มนานาเรื่อง "วัฒนธรรมพื้นบ้าน: คติความเชื่อ ศิลปกรรม และภาษา" ณ ห้องประชุม
สารนิเทศ และหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 8-9-10 กันยายน 2526.
- เฉลิม รัตนทัศนีย์. "วิวัฒนาการศิลปสถาปัตยกรรมไทยพุทธศาสนา. สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรม-
ราชูปถัมภ์, กุมภาพันธุ์ 2539.
- ชัยยศ ชิษฐ์วรินทร์. "CULTURE, NATURE & MEANING" AP+magazine(magazine of architecture and
design), July - august 1998.
- ชาติรี ลดาลลิตสกุล. "สถาปัตยกรรม จิตตะวันออก ใน่างสากล" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรมของสมาคม
สถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์, พฤษภาคม - มิถุนายน 2538.
- โชติ กัลยาณมิตร. สถาปัตยกรรมแบบไทยเดิม. จัดพิมพ์โดยสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
ISBN 974-572-540-4 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่สอง, มกราคม 2539.
- โชติ กัลยาณมิตร. ศึกษานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปเกี่ยวเนื่อง. กรุงเทพฯ : ศิริมิตรการพิมพ์, 2518.
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาส วันเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 4 รอบ
วันที่ 5 ธันวาคม 2518.
- เด่น วาสักศิริ. "จุดยืนกับการเคลื่อนไหวของวงการสถาปัตยกรรม" หนังสือหน้าจั่ว เล่ม 4 มหาวิทยาลัย
ศิลปากร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2537.
- เด่นดาว ศิลปานนท์. สถาปัตยกรรมท้องถิ่นอีสาน. เอกอักษณิไทยในสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น. กรุงเทพฯ :
บริษัทกราฟฟิค ฟอรัม (ไทยแลนด์ จำกัด), 2540.
- เต็ม วิภาคย์พจนกิจ. ประวัติศาสตร์อีสาน. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับ
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ กรุงเทพฯ, 2530.
- ทฤษฎี วีระทวีมาศ. สถาปัตยกรรมสุโขทัย. กรุงเทพฯ : สมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทย, 2539.
- ทิวา ศุภจรรยา. "สัมมนาเรื่องความมหัศจรรย์ของข้อมูลจากรูปถ่ายทางอากาศ", วันที่ 27 มิถุนายน 2540.
- ธิดา สาระยา. เมืองอุบล: ถาปีแห่งภาวะ ศรีสง่าแห่งไพรพฤกษ์. สำนักพิมพ์เมืองโบราณ พิมพ์ที่
ศรีอุตสาหกรรมการพิมพ์, กันยายน 2536.
- ธิดิ เองวัลมี ธนู พลวัฒน์ และธาดา สุทธิธรรม. การพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมบ้านพักอาศัยใน
ชนบทอีสานแถบลุ่มแม่น้ำชี. สนับสนุนโครงการโดย CIDA , พ.ศ. 2534-2535.
- น. ณ ปากน้ำ. ศึกษานุกรมศิลป. กรุงเทพฯ : กรุงสยามการพิมพ์, 2522.
- นำเทื่อวเมืองโบราณ. พิมพ์ที่ บริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 4, 2539.
- นิจ นิญชีระนันท์. สถาปัตยกรรมไทย. ปาฐกถาชุด "สิรินธร" ครั้งที่ 9 ณ ห้องประชุมสารนิเทศน์ หอประชุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2536 : สำนักพิมพ์พิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2536.

- นิจ นิญชีระนันท์. ปาฐกถา ชุดนิพนธ์ เรื่องสถาปัตยกรรมไทย กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- นิจ นิญชีระนันท์. สถาปัตยกรรมไทย. ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม ของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, 2539.
- แน่น้อย ศักดิ์ศรี. ม.ร.ว. คชินทราความคิด. กรุงเทพฯ: บริษัท ซี เอส พี พรินท์ จำกัด, 2537.
- ปรีชา พิณทอง. ประเพณีโบราณ. พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซ็ท พิมพ์ครั้งที่ 8, 2540.
- สุสติ ทิพทัส. สถาปนิกสยาม พื้นฐาน บทบาท ผลงาน และแนวคิด (พ.ศ. 2475-2537). เล่มที่ 2 โดยสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์. พิมพ์ที่โรงพิมพ์กรุงเทพ ครั้งแรก, มีนาคม พ.ศ. 2539.
- พรธรรม ธรรมวิมล. "อาคารศูนย์บริการข้อมูลพนมรุ้ง" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, มีนาคม 2537.
- ไพโรจน์ สโมสร. จิตรกรรมฝาผนังอีสาน. ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.
- ฤทัย ใจจงรัก. เรือนไทย. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2518.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร และคณะผู้วิจัย. พัฒนาแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, 2536.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร และคณะผู้วิจัย. "พัฒนาแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม อดีต ปัจจุบัน และอนาคต" ภาษา ฉบับที่ 30 วารสารสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, พฤศจิกายน 2537.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. "สถาปัตยกรรมไทย : ข้อจำกัดและทางเลือกในการสืบสาน" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, พฤศจิกายน 2537.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร และคณะผู้วิจัย. "เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย: ข้อคิดเห็นบางประการในการกำหนดแนวรูปแบบ สูตรสำเร็จในการสร้างสรรค์" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์, มิถุนายน 2539.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. สถาปัตยกรรมโพสโมเดิร์น จากสถาปัตยกรรม "สี่ปี่" ถึงสถาปัตยกรรม "อะไรก็ได้", พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิโรฒ ศรีสุโร. "สถาปัตยกรรมดีเด่นปี 2516" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม ประจำเดือนกันยายน, 2516.
- วิโรฒ ศรีสุโร. ชิมอีสาน. มุลนิธิโตโยต้า สนับสนุนการจัดทำและการพิมพ์, มกราคม 2536.
- วิโรฒ ศรีสุโร. ช้างฝั่ง" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม, ประจำเดือนสิงหาคม 2541.
- วิโรฒ ศรีสุโร. บันทึกทศวรรษ คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น และกรรมการธิการสถาปนิกอีสาน. พิมพ์ที่โรงพิมพ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และโรงพิมพ์ขอนแก่นพิมพ์พัฒนา, 2541.

วิโรฒ ศรีสุโร. ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม, ประจำเดือนสิงหาคม 2537.

วิโรฒ ศรีสุโร. ธาตุอีสาน TAAD ISAN NORTHEAST BUDDHIST HOLY STUPA .ภาควิชาพื้นฐานสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สนับสนุนโดยมูลนิธิโตโยต้า (ประเทศไทย) พิมพ์ที่บริษัทเมฆาพร จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 1, ตุลาคม 2539.

วิวัฒน์ เตมียพันธ์. "เรือนพักอาศัย รูปแบบสำคัญของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม, ประจำเดือนเมษายน 2541.

วิวัฒน์ เตมียพันธ์. "สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น" ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม, ประจำเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2537.

วิวรรณ ศิริสาร. บัณฑิตกสิกรรมคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น และกรมการศึกษานอกโรงเรียน. พิมพ์ที่โรงพิมพ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และโรงพิมพ์ขอนแก่นพิมพ์พัฒนา, 2541.

วิวรรณ ศิริสาร. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาร์ต แอนด์ ไอเดีย. "เยือนอีสาน" ฉบับที่ 14, เดือนตุลาคม 2537.

ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม. "ทรรคนะต่อ ลักษณะไทยในสถาปัตยกรรมร่วมสมัย " ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม, ประจำเดือนเมษายน ปี พ.ศ. 2541.

ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม. ดันหาอดีตเมืองโบราณ. พิมพ์ที่ ด้านสุทธากาพิมพ์ จำกัด พิมพ์ พฤษภาคม 2538

สน สีมารัง. จิตรกรรมฝาผนังในประเทศไทย. โครงการบรรยายพิเศษ เรื่องศิลปะและสถาปัตยกรรมพื้นบ้านอีสาน ณ ห้องประชุมสถาบันราชภัฏอุดรธานี, 25 พฤศจิกายน 2531.

สมภพ ภิมย์, น.อ. สืบสานสถาปัตยกรรมไทย. ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม ปีที่ 21 ,มกราคม - กุมภาพันธ์ 2538.

ลวิง บุญเจิม. ตำรามรดกอีสาน หรือมรดกอีสาน. สำนักพิมพ์มรดกอีสาน จังหวัดอุบลราชธานี พิมพ์ครั้งที่ 4, กรกฎาคม 2539.

สุนทร บุญญาธิการ. อาคารอนุรักษ์หลังงาน เอลิมพระเกียรติ อาคารอนุรักษ์หลังงานตัวอย่างของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน. ภาษา วารสารสถาปัตยกรรม ประจำเดือนเมษายน, ปี พ.ศ. 2539.

สุนทร ตุลยะสุข. บัณฑิตกสิกรรม คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น และกรมการศึกษานอกโรงเรียน. พิมพ์ที่โรงพิมพ์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และโรงพิมพ์ขอนแก่นพิมพ์พัฒนา, 2541.0

สุภัทรวดี ดิศกุล. ม.จ. ประวีติศาสตร์คือประเทศไทยข้างเคียง อินเดีอ อังกฤษ ฮวา จัมปา ซอม ทม่า และลาว. ศิลปวัฒนธรรม ฉบับพิเศษ. สำนักพิมพ์ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน), ธันวาคม 2538.

สุวิบูลย์ สุธาลัดดี. ม.ร.ว. ปราสาทเขาพระวิหาร ศาสนนบรรพตที่โดดเด่นที่สุดในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์. ISBN: 974-7366-93-2 เจ้าของสำนักพิมพ์เมืองโบราณ (ในนามบริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด) พิมพ์ที่ด้านสุทธากาพิมพ์ จำกัด, พฤศจิกายน 2536.

- แสงอรุณ รัตกลิกร. "อธิบายนิยามธรรมในสถาปัตยกรรม" หนังสือชุดคิดค้นความคิด 5 แสงอรุณแห่งสถาปัตยกรรม. พิมพ์ที่โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ISBN 974-836-946-6 พิมพ์ครั้งที่ 1, สิงหาคม 2540.
- อนุวิทย์ เจริญศุภกุล. ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย. หน้าจั่ว. วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับที่ 2, 2525.
- อนุวิทย์ เจริญศุภกุล. โครงการบรรณานุกรมพิเศษ เรื่องศิลปและสถาปัตยกรรมที่นบ้านอีสาน. ณ. ห้องประชุมสถาบันราชภัฏชุติธรธานี, วันที่ 25 พฤศจิกายน 2531.
- อนุวิทย์ เจริญศุภกุล. "การอนุรักษ์ค่านิยมทางประเพณีในอาคาร" ฉานา วารสารสถาปัตยกรรม เล่มที่ 16, ปี พ.ศ. 2533-2535.
- อนุวิทย์ เจริญศุภกุล. "จุดเด่นในงานสถาปัตยกรรมอีสาน" หนังสือหน้าจั่ว วารสารคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับที่ 7, ปีการศึกษา 2530.
- อมรรัตน์ เรืองสกุล. "ลีลาธานีโอเอซิสภาคอีสานแห่งแรกของประเทศไทย" อาร์ค แอนด์ โอเคโอ "เขื่อนอีสาน" ฉบับที่ 14, เดือนตุลาคม 2537.
- อรศิริ ปาณินท์ ชูวิทย์ สุจฉายา วีระ อินทันทัง สาทิศ ชูแสง และเด่น วาลิกศิริ. คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านภาพปะเภทวัด เล่มที่ 3 : วัดในภาคอีสาน. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2530.
- อุดม บัวศรี. "เขื่อนอีสาน" ฉานา วารสารสถาปัตยกรรม, ประจำเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2532.
- อุทัย ทองจันทกรณ์. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการเรื่อง "องค์ประกอบสถาปัตยกรรมอีสาน" ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏชกนคร, พ.ศ. 2535.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.
ตัวอย่างแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถาบันคชกรรมอีสานร่วมสมัย

ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นต่องานสถาบันคชกรรมอีสานร่วมสมัย

ด้วยข้าพเจ้านายกิตต์ มั๊กการุณ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมี ศ.ดร. วิมลสิทธิ์ ทรยาภูร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กำลังจัดทำการศึกษางานวิจัยทางสถาปัตยกรรม เรื่อง "สถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย" ซึ่งเป็นการศึกษาถึงลักษณะของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย และแนวคิดในการพัฒนาสถาปัตยกรรมอีสานในอนาคต

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ จะใช้ให้เป็นประโยชน์กับการวิจัยเพียงเท่านั้น จึงหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณอย่างสูงในความร่วมมือ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตต์ มั๊กการุณ)

คำจำกัดความเฉพาะของแบบสอบถามนี้

- 1) **สถาปัตยกรรมอิสานร่วมสมัย** หมายถึง อาคารประเภทต่าง ๆ ที่มีลักษณะอิสาน โดยเป็นการสืบสานจากลักษณะอิสานในอดีต และเหมาะกับประโยชน์ใช้สอยใหม่ วัสดุ - เทคโนโลยีของยุคสมัยที่เปลี่ยนไป
- 2) **สถาปัตยกรรมอิสานดั้งเดิม** หมายถึง อาคารประเภทต่าง ๆ ในอดีตของอิสานที่มีเอกลักษณ์อิสาน โดยได้รับอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ในอดีต เช่น ทัศนคติส่วนบุคคล สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วัสดุก่อสร้างและสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์
- 3) **ลักษณะอิสานเชิงนามธรรม** หมายถึง ความรู้สึกที่สื่อถึงบรรยากาศอิสาน เช่น ความเรียบง่ายสมถะ ไม่เน้นรายละเอียด และลักษณะนิกบีน แข็งแรง มีพลัง เป็นต้น
- 4) **ลักษณะอิสานเชิงรูปธรรม** หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของอาคารที่สื่อถึงลักษณะอิสาน เช่น การวางอาคารบนเนินดินและการเลือกใช้กระเบื้องดินเผาต้านแกวียนตกแต่งอาคาร เป็นต้น
- 5) **การออกแบบภูมิทัศน์** หมายถึง การปรับแต่งพื้นที่ดินรอบอาคาร พร้อมทั้งตกแต่งสวนหย่อม และต้นไม้ตามความเหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม แสดงความคิดเห็น ต่อสถาปัตยกรรมอีสาน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความรู้สึกของท่าน อันเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน หลังจากอ่านแบบสอบถามเสร็จ โดยท่านไม่ต้องใช้เวลามากในการคิดก่อนตอบ (โดยค่าของหมายเลข 1= น้อยที่สุด, 2= น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก และ 5= มากที่สุด)

	ระดับค่าความเห็นด้วย						
	น้อยที่สุด	1	2	3	4	5	มากที่สุด
ตัวอย่าง							
สถาปัตยกรรมในอีสานควรมีเอกลักษณ์ของอีสานเอง			☒				

1)ทัศนคติต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย

	ระดับค่าความเห็นด้วย						
	น้อยที่สุด	1	2	3	4	5	มากที่สุด
ท่านเห็นด้วยกับประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร							
1.1 ท่านมีความเข้าใจสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยมาก							
1.2 เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมอีสานในปัจจุบันยังไม่เด่นชัด							
1.3 สถาปัตยกรรมในอีสานควรมีเอกลักษณ์อีสานเอง							
1.4 ลักษณะอีสานในสถาปัตยกรรมเหมาะกับอาคารประเภทใดบ้าง (เลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุดได้เพียง 3 ข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมคำลงในช่องว่าง)							

อาคารสาธารณะ

- สถานที่ราชการ
- สถาบันการศึกษา
- อาคารธุรกิจ
- โรงแรม
- อาคารทางศาสนา (วัด)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

อาคารพักอาศัย

- บ้านพักอาศัย
- คอนโดมิเนียม
- ห้องแถว

2) ปัจจัยแวดล้อมทางกายภาพประเด็นต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบสถาปัตยกรรมอิสานร่วมสมัย

	ระดับค่าความอิทธิพล				
	น้อยที่สุด	1	2	3	4

2.1 แนวความคิดต่อไปนี้มีอิทธิพลต่อรูปแบบ

สถาปัตยกรรมอิสานร่วมสมัยมากน้อยเพียงไร

2.1.1 สื่อความเป็นอิสานโดยการพัฒนา คล้คลาย คิดใหม่ และปรุงใหม่ของรูปแบบสถาปัตยกรรม

2.1.2 เคารพต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

— ประยุกต์เลือกเอาแนวคิดบรรพบุรุษมาใช้ให้เหมาะสม

— รับอิทธิพลรูปแบบของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น (บ้าน เถียงนา วัด ศิลปะขอมและศิลปกรรม)

— อาคารกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมข้างเคียง

— เลือกเทคนิค เทคโนโลยีและวัสดุที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ในปัจจุบันของอิสาน

— คำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ การยอมรับของสังคมและวิถีชีวิตของสังคมอิสาน

2.1.3 คำนึงถึงความเหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

— คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย

— คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสภาวะความน่าสบาย ซึ่งเกิดจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของอิสาน

— การจัด และการออกแบบภูมิทัศน์ (การเลือกใช้ ลานเอนกประสงค์และต้นไม้พื้นเมือง)

— การมีเหตุและผล สามารถอธิบายได้

— การประหยัดพลังงาน รักษาสิ่งแวดล้อมและคุ้มค่าการลงทุน

(อ่านข้อ 2.3 ก่อนจึงทำข้อ 2.2)

2.2 มีพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นของอีสานประการใด ที่มีอิทธิพลต่อสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยบ้าง
(เลือกคำตอบที่เหมาะสมได้มากกว่า 1 ข้อโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่าง)

- ภูมิปัญญาที่ได้จากศิลปะ-สถาปัตยกรรมขอม
- ภูมิปัญญาที่ได้จากวัดอีสาน
- ภูมิปัญญาที่ได้จากเรือนอีสาน
- ภูมิปัญญาที่ได้จากศิลปกรรมพื้นบ้านอีสาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

2.3 มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร ที่เลือกพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไปนี้ พัฒนาใช้กับงานสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย

ระดับค่าความเหมาะสม

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

2.3.1	เอกลักษณ์และองค์ประกอบศิลปะ-สถาปัตยกรรมของศิลปะกรรมขอม (เช่น ผังปราสาทรูปกากบาท ระเบียงคด แนวแกนอาคาร สัตว์ส่วนปราสาท หลังคาโค้ง ฯลฯ)	☐	☐	☐	☐	☐
2.3.2	เอกลักษณ์และองค์ประกอบศิลปะสถาปัตยกรรมของวัดอีสาน (เช่น สิม(โบสถ์) ธาตุ(พระธาตุ และธาตุ) หอแจก(ศาลาการเปรียญ) ฯลฯ)	☐	☐	☐	☐	☐
2.3.3	เอกลักษณ์และองค์ประกอบศิลปะสถาปัตยกรรมของบ้านเรือนอีสาน(เช่น ผังบ้าน ลักษณะรูปแบบต่างๆ ของบ้าน(เรือนเกย เทิบ แผลด โข่ง และเส้าข้าว) ฯลฯ)	☐	☐	☐	☐	☐
2.3.4	เอกลักษณ์และองค์ประกอบศิลปกรรมของอีสาน (เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องดนตรี ฯลฯ)	☐	☐	☐	☐	☐

3) เอกลักษณะสถาปัตยกรรมอิสลาม

ระดับค่าความเป็นอิสลาม

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

3.1 ลักษณะ "เชิงนามธรรม" ต่อไปนี้ สือถึงเอกลักษณะอิสลาม

มากน้อยเพียงไร

- 3.1.1 ลักษณะที่แสดงถึงความซื่อตรง โปร่งใส ตรงไปตรงมา และมีดีจจะ (ทั้งในเรื่องของประโยชน์ใช้สอย โครงสร้าง และวัสดุก่อสร้าง)
- 3.1.2 ลักษณะที่สามารถรับรู้การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ หรือการเปิดพื้นที่บางส่วนของสถาปัตยกรรมออกสู่ธรรมชาติภายนอกเพื่อทำให้สามารถรับรู้ถึงแดด ลม ฝน และอุณหภูมิที่เปลี่ยนไปในช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน
- 3.1.3 ลักษณะต่อมคน ไม่ใหญ่โต ใช้วัสดุอิทธิพล
- 3.1.4 ลักษณะเรียบง่าย สมถะ ไม่เน้นรายละเอียด "แต่งพอหอมปากหอมคอ" หากแต่รักษารูปทรงไว้ได้ สดวกด้วยแก่นของสถาปัตยกรรม
- 3.1.5 ลักษณะบึกบึน แข็งแรง และมีพลัง
- 3.1.6 ลักษณะที่แสดงถึงอิสระทางความคิด กล้าคิด กล้าทำ และคิดไม่เหมือนคนอื่นของสถาปนิกผู้ออกแบบทำให้ งานสถาปัตยกรรมมีรูปแบบอิสระ

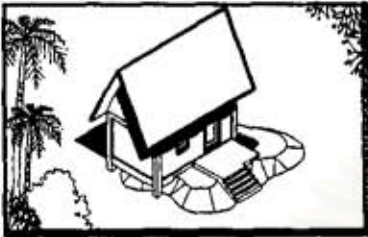
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ลักษณะ "ใบเชิงรูปธรรม" ต่อไปนี้ สื่อถึงเอกลักษณ์อีสานมากน้อยเพียงไร

ระดับค่าความเป็นอีสาน

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

3.2.1 การวางผังและการจัดกลุ่มอาคาร

ภาพ 1

อาคารหลังเดียว

ภาพ 2

อาคารหลังเดียวมีชาน

ภาพ 3

กลุ่มอาคารมีชานเชื่อม

3.2.2 หลังคา

ภาพ 4

หลังคาจั่ว

ภาพ 5

หลังคาจั่วปีกนก
(จั่วมีชานจั่ว)

หลังคา (ต่อ)

ภาพ 6
หลังคาบ้านหยา

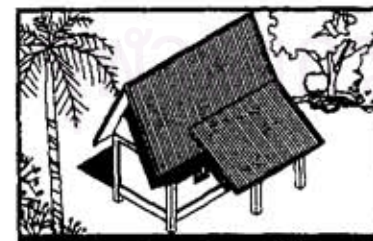
ภาพ 7
หลังคาจั่ว(มนิลา หรือบานอซ์)

ภาพ 8
หลังคาบ้านหยา
(พร้อมจั่วเล็กด้านบน)

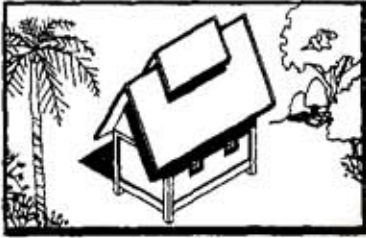

ภาพ 9
หลังคาจั่วมีปีกนก 4 ทิศ

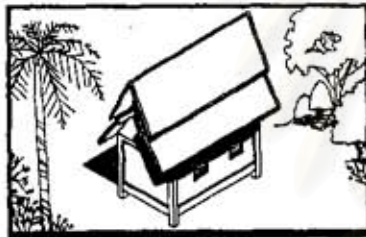

ภาพ 10
หลังคาจั่วต่อเพิง

3.2.3 การซ้อนชั้นของหลังคา

ภาพ 11
การลดชั้นหลังคา

ภาพ 12
การลดมุมหลังคา

ภาพ 13
การซ้อนดับหลังคา

3.2.4 การยื่นชายคา

ภาพ 14
ชายคาสั้น(≤ 1.00 ม.)

ภาพ 15
ชายคายาว(> 1.00 ม.)

3.2.5 การเรียงของหลังคา

ภาพ 16

หลังคาไม่ชันมาก(≤ 35 องศา)

□ □ □ □ □

ภาพ 17

หลังคาชัน(45 องศา)

□ □ □ □ □

ภาพ 18

หลังคาชันมาก(≥ 50 องศา)

□ □ □ □ □

3.2.6 ฐานอาคาร

ภาพ 19

อาคารวางบนพื้น

□ □ □ □ □

ภาพ 20

อาคารยกพื้นล้อยต่ำ

□ □ □ □ □

ฐานอาคาร(ต่อ)

ภาพ 21

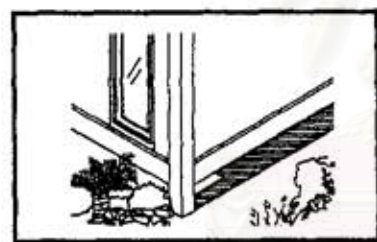
อาคารยกพื้นสูง

ภาพ 22

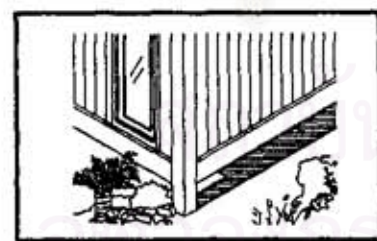
อาคารวางบนเนินดิน
(ยกฐานของอาคารสูง)

3.2.7 การเลือกใช้วัสดุผนัง

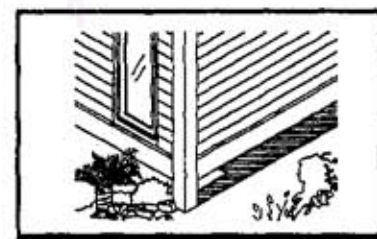
ภาพ 23

ผนังฉาบปูนเรียบ

ภาพ 24

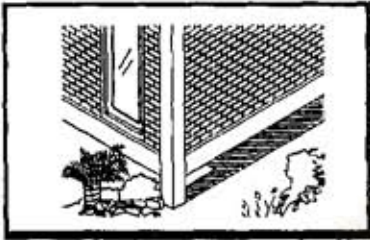
ผนังฉาบปูนเรียบ
ตีเส้นแนวตั้ง

ภาพ 25

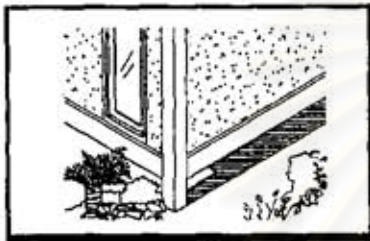
ผนังฉาบปูนเรียบ
ตีเส้นแนวนอน

การเลือกใช้วัสดุผนัง(ต่อ)

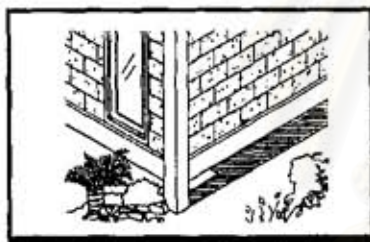
ภาพ 26

ผนังก่ออิฐโชว์แนว

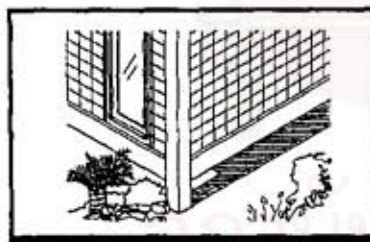
ภาพ 27

ผนังกรวดทรายล่าง

ภาพ 28

ผนังก่อหินทราย
ธรรมชาติและศิลาแลง

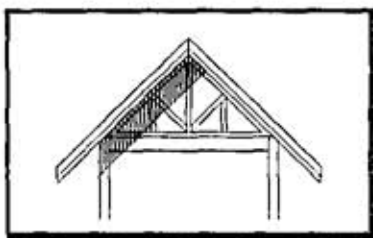

ภาพ 29

ผนังกระเบื้องดินเผา
ด้านเกวียน

3.2.8 องค์ประกอบตกแต่งของสถาปัตยกรรม

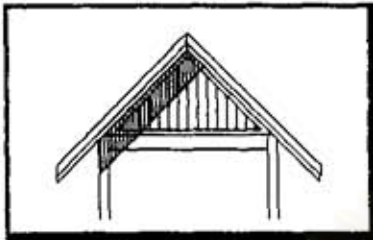
3.2.8.1 ลายหน้าจั่ว

ภาพ 30

ลายโครงสร้าง(ตุ๊กตา)

ลายหน้าจั่ว(ต่อ)

ภาพ 31

ลายไม้ตีแนวตั้ง

ภาพ 32

ลายเกิดใบปรีช
(ไม้ตีแนวอน)

ภาพ 33

ลายตะแวง(พระอาทิตย์)

3.2.8.2 ค้ำยันหลังคา

ภาพ 34

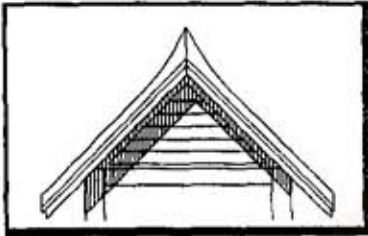
ค้ำทวย
(ค้ำยันไม้เหล็ก)

ภาพ 35

ค้ำทวยแฉง
(ค้ำยันแผ่นไม้ คอนกรีต)

3.2.8.3 ยอดปั้นลมหลังคา

ภาพ 36

ยอดปั้น(แป้น)ลมทั่วไป

ภาพ 37

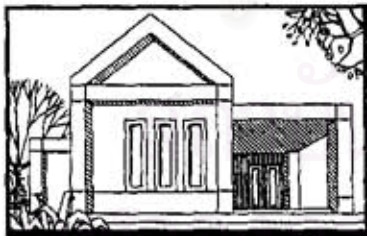
ยอดปั้น(แป้น)ลม
ประกบติดด้านหน้าจั่ว

3.2.8.4 หน้าต่างและการเจาะช่องของอาคาร

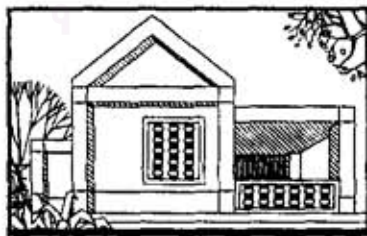
ภาพ 38

การเจาะช่องเปิดขนาดเล็ก

ภาพ 39

การเจาะช่องเปิดสูงทางตั้ง

ภาพ 40

การเจาะช่องเปิดและระเบียง
ประดับด้วยลูกกรง(ลูกมะหวด)

หน้าต่างและภาวะช่องของอาคาร(ต่อ)

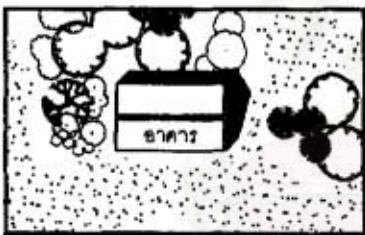

ภาพ 41
หน้าต่าง
(ป่องเอี่ยม)

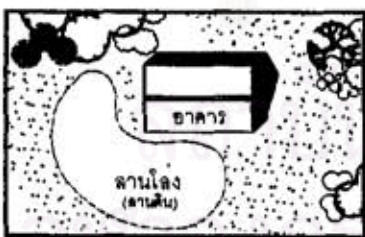

ภาพ 42
หน้าต่างเปิดถึงพื้น
พร้อมกันตก(ประตูบึง)

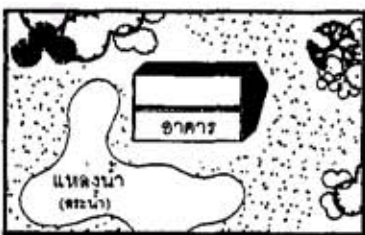
3.2.9 ความสัมพันธ์ของอาคารกับภูมิทัศน์ภายนอก

ภาพ 43
อาคารอยู่ใกล้ต้นไม้

ภาพ 44
อาคารสัมพันธ์กับลานโล่ง
เอนกประสงค์ (ลานหิน)

ภาพ 45
อาคารสัมพันธ์แหล่งน้ำ

ระดับค่าความเห็นด้วย

น้อยที่สุด 1 2 3 4 5 มากที่สุด

3.2.10 การใช้สีกับอาคาร

- การเลือกใช้สีพื้นเป็นสีน้ำตาล (สี อิฐ ดิน และดินเผา)
- ไม่เน้นหลายสี และนิยมสีธรรมชาติที่เนื้อวัสดุ

3.2.11 ปัจจัยประกอบเพิ่มเติมต่างๆ ของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัย

- การวางผังที่ง่ายแก่การต่อเติม (เช่นการต่อเติมชาน หรือเพิง)
- การมีการขึ้นหลังคาบังแดด และฝน ในทุก ๆ ชั้นของอาคาร
- การมีอาณาเขต และลานโถง(ตามสังคัมเกษตรกรรม)
- การเลือกใช้ ลวดลายของศิลปกรรมพื้นเมือง
มาประยุกต์ใช้ เช่น ลายผ้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) แนวโน้มและแนวทางในการพัฒนาสถาปัตยกรรมอีสานในอนาคต

	ระดับค่าความเห็นด้วย						
	น้อยที่สุด	1	2	3	4	5	มากที่สุด
ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงไรกับแนวความคิดต่อไปนี้							
4.1 จะต้องสร้างจิตสำนึก ให้รู้จักทำนุบำรุงในศิลปะ-วัฒนธรรมท้องถิ่นอีสานแก่บุคคลโดยทั่วไป เช่น ไม่ควรที่จะนำเอารูปแบบของสถาปัตยกรรมไทย (ภาคกลาง) มาสร้างในภาคอีสาน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.2 สถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยมีแนวโน้มที่บุคคลทั่วไปให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.3 สถาปัตยกรรมในอนาคตนั้น ควรให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องของรูปแบบสถาปัตยกรรมในอดีตและปัจจุบันด้วย	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.4 ควรมีวิธีการศึกษาช่วยในการตัดสินใจออกแบบสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในอนาคต เช่น การเปรียบเทียบความคุ้มค่าระหว่างค่าใช้จ่ายที่แพงขึ้นกับเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีในสถาปัตยกรรมอีสาน ถึงแม้ว่าจะต้องเพิ่มค่าก่อสร้างอาคารเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 20 ก็ตาม	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.5 พื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานดั้งเดิม สามารถประยุกต์ใช้กับอาคารประโยชน์ใช้สอยสมัยใหม่ และกับอาคารสูง เช่น อาคารโรงแรม หอประชุม และโรงพยาบาล ได้	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.6 และสามารถปรับใช้กับเทคโนโลยีและวัสดุสมัยใหม่ได้	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.7 เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยสามารถนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ เช่น ใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นต้น	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.8 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถาปัตยกรรมอีสานร่วมสมัยในอนาคต							
—							
—							
—							

5) รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ..... ปี เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ.....

อาชีพ รับราชการ เอกชน อื่นๆ.....

ตำแหน่ง.....

รายได้.....บาทต่อเดือน

ที่อยู่.....

.....โทร.....

ที่ทำงาน.....

.....โทร.....

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายกิตต์ มัถการุณ เกิดวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2513 ที่อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2536 เข้าทำงานที่ บริษัท เอกอุบลโรเยลปาร์ค จำกัด และสำนักงานโยธาธิการจังหวัดอุบลราชธานี กรมโยธาธิการ หลังจากนั้นได้ลาเพื่อศึกษาต่อในหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิตที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย